



LIBRIS

Strada  *Ficțiunii*

NUMELE MEU ESTE NIMENI

**

Întoarcerea

Strada Ficțiunii

Mergi pe o stradă.



Cosmopolită. Straniu familiară. Cu miros de mare, de scorțișoară sau de cerneală. Trecătorii par manierați. Nonconformiști. Plini de umor. Ai căutat mereu strada asta. Paralelă cu modele. Perpendiculară pe modern. Nouă. Efervescentă. De tradiție bună. Cu seraiuri, *palazzo*-uri și hamace. Cu zgârie-nori și arcade. Cu clădiri invizibile. O stradă care se construiește pe măsură ce ți-o imaginezi.

Iată-l și pe omul cu umbrelă colorată, care știe drumul, dar se lasă purtat de suflul imaginației. Ghidul tău. Și, cum pe Strada Ficțiunii contează și plimbarea, nu doar destinația, dă mai întâi un tur.



Turul Clasic. Urmărește dreptunghiul colorat. Te vor acompania doar clasicii care au trecut testul timpului.

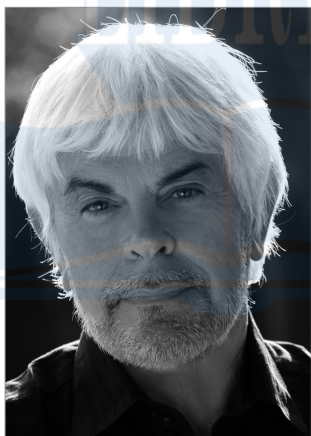


Turul Contemporan. Urmărește pătratul colorat. Te vor întâmpina autori care nu scriu neapărat pentru premii și vei descoperi debutanții chiar de la debut.



Turul Bestseller. Urmărește cercul colorat. Ești în rețea cu scriitori din cele mai fierbinți topuri ale lumii.

VALERIO MASSIMO MANFREDI



Copyright © Enrico Vallin

Născut la Modena în 1943, Valerio Massimo Manfredi este de profesie arheolog, specialist în Antichitatea greco-romană. A predat la mai multe universități de prestigiu din Italia și din străinătate și a publicat numeroase articole și studii în jurnale academice și reviste de profil. Scrie și lucrări de ficțiune: a publicat douăzeci și două de romane, care au fost distinse cu premii literare importante și care s-au vândut în peste douăsprezece milioane de exemplare în întreaga lume. Trilogia *Alexandru cel Mare* (*Alèxandros*, 1998; Editura ALLFA, vol. I, II, 2001; vol. III, 2002) a fost tradusă în treizeci și opt de limbi și publicată

în șaizeci și două de țări. Drepturile de ecranizare au fost cumpărate de Universal Pictures. Romanul *Ultima legiune* (*L'Ultima legione*, 2002; Editura ALLFA, 2003) a fost ecranizat în regia lui Doug Leffler, avându-i în distribuție pe Colin Firth și Ben Kingsley. A scris și scenarii pentru film. De asemenea, este realizator de programe culturale și documentare pentru televiziune, colaborând cu producători internaționali de renume.

Vocea autorului

„Unii filologi sunt un munte de erudiție, îți servesc noțiuni frumos ambalate și lipsite de orice căldură emoțională, dar uită să răspundă la singura întrebare care îi face pe cititori să întoarcă pagina:

«Ce s-a întâmplat mai departe?»»

Valerio Massimo
Manfredi



VALERIO MASSIMO
MANFREDI

NUMELE MEU
ESTE NIMENI

**
Întoarcerea

Traducere din limba italiană de
Radu Gâdei

EDITURA  ALLFA

IL MIO NOME È NESSUNO. IL RITORNO

Valerio Massimo Manfredi

Copyright © 2013 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

This edition published by arrangement with Grandi & Associati.

NUMELE MEU ESTE NIMENI. ÎNTOARCEREA

Valerio Massimo Manfredi

Copyright © 2014 Editura ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANFREDI, VALERIO MASSIMO

Numele meu este Nimeni / Valerio Massimo Manfredi;

trad.: Radu Gâdei. – București: ALLFA, 2014

2 vol.

ISBN 978-973-724-794-0

Vol. 2.: Întoarcerea. – 2014. – ISBN 978-973-724-871-8

I. Gâdei, Radu (trad.)

821.131.1-311.6=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.

Copyright © 2014 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Diana Geacăr

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac



LIBRIS

Pentru Christine
αμωμήτω αλόχω



LIBRIS

*Cu lestrigoni, cu ciclopi,
nici cu dușmănosul Poseidon nu te vei întâlni,
dacă nu-i porți cumva chiar în tine,
dacă sufletul tău nu ți-i scoate în cale.*

Konstantinos Kavafis, *Itaca*

Troia încă mai ardea ca un rug imens, săgeți de foc cădeau din cer cu un zgomot asurzitor, umbre ale unor războinici căzuți își mai strigau încă suferința prin fum și flăcări – fantome neliniștite și fără pace care se îmbulzeau în pragul Hadesului. Și cetatea avea să mai ardă multe zile și nopți până să ajungă un morman de cenușă. Pâlpăirea flăcărilor îmi lumina calea.

La fiecare dintre corăbiile mele ajunseseră câte doi oameni care, luptându-se cu valurile înspumate, le ancorau cu țărugi zdraveni de stejar. Le-am spus să mă aștepte și să nu se îndeapărteze pentru nimic în lume și am pornit spre oraș. *Mă întreb și acum de ce nu m-am oprit să-mi petrec noaptea alături de oamenii mei, de ce m-am întors în acele locuri ale primejdiei și ale măcelului, dar nu reușesc să găsesc un răspuns.*

Am văzut de pe o colină corăbiile lui Agamemnon și ale celorlalți regi rămași lângă el, ancorate cu pupa la țarm și cu prora îndreptată spre mare. Făceau și ei pregătiri pentru plecare. Poate că se convinseseră că nu există sacrificii sau rugăciuni care să poată repara greșelile făcute și să răscumpere sângele vărsat de atâția nevinovați fără apărare, aducând pacea. Am pornit pe drumul către cetate, trecând printre stâlpii arși ai Porții Scheiene și am urcat spre fortăreață, tocmai la timp pentru a asista la un moment tulburător. Calul pe care-l construise se prăbușea chiar în clipele acelea, mistuit de flăcări. Abia atunci reușiseră să ajungă la el, trăgându-l într-un loc mai izolat. Și, așa înalt cum era, dominând orașul și palatul regal, s-a năruit la pământ într-un vârtej de scântei și de fum alb. Capul a fost ultimul înghițit de flăcări.

Auzeam sau credeam că aud răsunând strigătele celor care de mult timp pieriseră în neant; între pietrele cu care era pavat

drumul se mai vedea încă sânge închegat. Mi-am continuat urcușul până am ajuns pe platoul împrejmuțit de coloane pe care se înălța sanctuarul zeiței mele. Acoperișul se prăbușise, stâlpii înnegriți de fum erau ca niște santinele fără grai.

Am intrat.

Sanctuarul era gol, pe pedestalul statuii nu mai era nimic. Vălul înstelat al zeiței Pallas Atena dispăruse. Cine-l luase? Cine cutezase să facă așa ceva? Să fi fost vreunul dintre oamenii mei? Să fi fost chiar eu, iar apoi mintea mea să fi uitat totul? De aceea mă aflam între zidurile sacrului Ilion? Întrebări fără rost și fără răspuns. Umblam ca o fantomă printre ruinele părjolate de flăcări. Picăturile de ploaie sfârâiau căzând peste limbile de foc care continuau să ardă cu o energie blestemată. În cele din urmă, sleit de puteri, am coborât spre câmpul de luptă. În aer plutea o lumină ciudată, ireală, un abur strălucitor care transforma toate formele și toate profilurile, făcând ca totul în jur să devină de nerecunoscut. M-am trezit pe neașteptate, fără să-mi dau seama, lângă smochinul sălbatic. Trunchiul îi era cenușiu, frunzele verzi, iar scoarța de mii de ori scrijelită. M-am rezemat de el și am simțit pe spate cicatricile aceluia copac nemuritor, singura creatură vie care mai rămăsese pe câmpul răvășit. Am adormit apoi, fără puteri, prăbușit pe pământul gol.

Luna a fost cea care m-a trezit și mi-a luminat calea spre promontoriul Reteus, până am zărit din depărtare catargele și siluetele corăbiilor mele. În zori, un vânt neașteptat dinspre uscat a risipit norii, a dus către mare fumul, lăsând senin și limpede cerul de deasupra noastră. Am înlăturat parâmele de ancorare, am împins în mare corăbiile și am înălțat pânzele. Vântul ne-a condus spre țărnul Traciei.

Îmi erau cunoscute locurile acelea: mă dusesem acolo de mai multe ori ca să cumpăr vinul menit să înveselească oșpețele regilor și ale principilor, făcându-ne să mai uităm de suferințele îndurate. Era un vin foarte tare și dulce, pe care îl îndoiam cu apă, ca să ne ajungă mai mult timp. Nu era, bineînțeles, o misiune demnă de un rege; pentru așa ceva ar fi fost bun unul dintre negustorii care-și instalau corturile lângă tabăra noastră, dar mie îmi plăcea, mă făcea să simt că trăiesc din nou. Străbăteam

câmpiile, asistam la priticirea vinului, îl degustam, negociam prețul. Uneori mă invitau la masa de prânz și rămâneam să mănânc alături de podgoreni. Într-un fel, mi se părea că mă aflu din nou acasă.

Ne aflam în larg, în sfârșit; știam că nu ne vom mai întoarce niciodată pe acele meleaguri. Dar ce era în sufletul meu... Era gata să mă podidească plânsul. Mă uitam în urmă și-mi aminteam de camarazi, de prietenii căzuți, de toți aceia care nu aveau să se mai întoarcă. Mă uitam și înainte, număram zilele care ne despărțeau de insula noastră și nu mi se părea că poate fi ade-vărat. Începeam să gândesc din nou așa cum gândesc oamenii care trăiesc la casele lor, își cultivă pământul și își duc animalele la păscut. Îmi închipuiam evenimente de mare bucurie: îmi voi îmbrățișa părinții, fiul, care nu m-a văzut niciodată, și pe Penelopa, pe care am dorit-o cu atâta ardoare în lungile nopți fără somn; vom sta împreună în patul pe care-l construiseam pentru ea și, după ce vom face dragoste, mă voi uita la grinzile de deasupra capului, simțind în nări mireasma trunchiului de măslin, parfumul soției mele. Ne vom povesti unul celuilalt o mulțime de lucruri înainte să ne lăsăm pradă somnului, sub păturile brodate de mâna mamei mele. Dar Argos? Oare mai trăia Argos?

Mă gândeam însă și la lucruri dureroase: urma să vizitez familiile camarazilor căzuți, să le aud bocetul deznădăjduit, să le înmânez partea din pradă care li se cuvenea în schimbul unui fiu ucis în luptă. Între timp, vestea despre isprăvile noastre se va răspândi prin viu grai, dintr-un sat în altul, de la o insulă la asta, iar eu voi fi primit ca un învingător, un cuceritor de orașe, mintea care urzește planuri de neînchipuit. Voi atârna pe zidurile palatului trofee dobândite în urma victoriei mele: scuturi cu lucrătură măiastră, panoplii cu arme din bronz, cingători cu zale de argint și cataramă de argint și chihlimbar, care vor stârni admirația tatălui meu și a oaspeților găzduiți în palat. Dar apoi încetam să-mi mai imaginez ceea ce urma să se întâmple peste numai câteva zile. Toți anii aceia de măceluri și de jale mă învățaseră că nu poți face planuri, că viitorul nu poate fi prevăzut, că zeii sunt deseori invidioși pe fericirea noastră și se bucură să ne vadă suferind. Numai zeița mea mă iubea, eram sigur de asta, dar nici măcar ea nu putea schimba destinul.

Pe neașteptate, am început să gândesc din nou ca un războinic dornic de pradă. Era ca și cum sufeream de o boală: nu eram în stare să fac altceva în afară de ceea ce făcusem timp de zece ani. Mă gândeam că prada mea nu e atât de mare încât să se poată compara, totuși, cu gloria mea. Lumea se va aștepta la mult mai mult.

La orizont se vedea un oraș pe un deal; probabil că și locuitorii lui ne observaseră. Era apărat de o palisadă de lemn și porțile erau prinse între stâlpi de piatră.

— Hai s-o cucerim! spuneau oamenii mei.

Și ei erau ca mine. Știau că îi așteaptă pericole, dar nu le păsa. Poate că duceau dorul cruzimii, fricii și violenței nemiloase. La urma urmelor, acela era teritoriul tracilor ciconi, aliații lui Priam, așa că ne consideram îndreptățiți să-i atacăm. Le-am ordonat oamenilor mei să-și ia armele și am coborât pe țârm. Probabil că bărbații din Ismarus erau plecați departe, pe câmpuri sau pe pășuni cu vitele: n-a apărut niciun războinic la poartă. Numai după ce am doborât canaturile porții principale, folosind catargul adus de pe una dintre corăbiile noastre, ceva mai mult de o sută de oameni au încercat să ne țină piept. I-am doborât pe puținii apărători și am năvălit înăuntru.

În scurt timp, în orașul Ismarus a început jaful, iar femeile mai frumoase au fost luate și duse pe corăbii. Am intrat într-una dintre casele cele mai arătoase și m-am trezit în fața unui bărbat înspăimântat, care a căzut în genunchi, implorându-mă să-i cruț viața. Purta însemne preoțești, așa că l-am lăsat în viață. Mi-a oferit în dar un burduf mare cu vin, cel mai bun pe care-l avea, chiar din acela pe care-l adusesem în tabără pentru ospețele regilor.

Am adus prada la corăbii și am dat imediat ordinul de a porni din nou la drum, dar mulți oameni se adunaseră pe plajă și începuseră să bea; alții omorâseră și spintecaseră câteva oi și făcuseră focul. Vinul acela tare și femeile răpite parcă îi scosese din minți. Nu mă ascultau, nu mai erau acei războinici care se supuneau fără să crâcnească. Mi-am dat seama de asta cu amărăciune și m-am gândit că în scurt timp sigur își vor primi pedeapsa. Am fost singurul care s-a întors pe corabie; am mâncat o cană de orz fiert pe vasul cu jar de la pupă și am băut apă. Eurylochus a venit lângă mine:

— Au suferit timp de zece ani și te-au ascultat, întotdeauna luptând cu mare curaj, și au pierdut mai mult de două sute din camarazi. Nu-i disprețui dacă vor să petreacă și ei puțin. Nu crezi că merită?

— Nimeni nu merită să se bucure de ceva ce nu-și poate permite. Se poartă ca niște proști și asta o să-i coste viața. Merită? Ia ascultă, n-auzi nimic? Și nu vezi focurile alea sus pe dealuri?

Eurylochus și-a ciulit urechile și a încercat să străpungă întinericul cu privirea – un răpăit îndepărtat de tobe și focuri pe coamele înalte. Vestea căderii orașului Ismarus se transmitea de pe un deal pe altul, de la un sat la altul; în scurt timp urma să fim atacați, iar neasemuiții mei luptători și îndrăzneții mei marinari aveau să se transforme într-o adunătură de bețivi, incapabili să se țină pe picioare. Se lăsa ceața. Am rămas de veghe toată noaptea – singura santinelă.

Zorile reci și cenușii m-au găsit zgribulit și m-au trezit dintr-un somn agitat. Ce mi-a fost dat să văd mi-a confirmat, din păcate, temerile: mii de ciconi războinici coborau de pe dealuri și se îndreptau spre noi. Mi-am trezit oamenii cu lovituri de picior, dându-le alarma, iar ei și-au dat seama că se întâmplă ceva rău. S-au ridicat, și-au luat armele, dar n-au mai avut timp să mănânce. I-am aliniat în fața corăbiilor, așa cum făcusem de multe ori la Troia, în formație compactă. Când dușmanii au ajuns la două sute de pași, au pornit în fugă spre noi, ca valurile mării care se izbesc de stâncile țărmlui. Aproape că nu mi-a venit să cred, dar oamenii mei și-au păstrat cumpătul și au rezistat, scut lângă scut, umăr lângă umăr; eu, aflat în centru, i-am condus în mai multe contraatacuri, sperând să-i sperii pe atacatori și să-i pun pe fugă, însă totul a fost în zadar. Cât timp ne-au ținut puterile, ne-am păstrat poziția, dar către amiază, fiind oboșiți și flămânzi, am început să dăm înapoi. În spate aveam corăbiile și marea. Cum ne mai puteam salva?

Oamenii mei se împărțiseră deja pe echipaje și le-am ordonat să-și împingă pe rând corabia în apă și să pornească spre larg cu ajutorul vâslelor, urmând să fie apărați de toți ceilalți. Ajunse pe corăbii, echipajele urma să-și ajute camarazii rămași pe țărml

trimițând o ploaie de săgeți și de sulițe care îi va ajuta să se îmbarce. Planul meu a dat roade, iar bătălia aceea dublă a continuat până când ultima corabie a ajuns în larg. Dar mai mult de patruzeci de camarazi de-ai noștri au rămas fără viață pe țarm. Soarele asfințise. Eurylochus a venit lângă mine și m-a întrebat dacă sunt de acord să ne luăm adio de la cei căzuți, pe care-i lăsam în urmă neîngropați, strigându-le numele de zece ori. I-am răspuns:

— E prea mult, de trei ori e suficient. Mai ales că nu sunt demni de o asemenea onoare. Au murit ca niște proști.

Era modul meu de a-mi înfrâna lacrimile.

Vremea amenința să se strice. Se întuneca. Am condus corăbiile navigând aproape de țarm, ca să rămânem la adăpost de vântul dinspre miazănoapte, care bătea din ce în ce mai tare, iar când am socotit că ne-am îndepărtat suficient de mult de ținutul ciconilor, le-am dat oamenilor ordin să coboare pânzele și să acosteze cu ajutorul vâslelor, cu prora spre mare și pupa legată la țarm. Le-am dat voie să facă focuri pe plajă și să ia singura masă din ziua aceea, dar am pus de jur-împrejur santinele, hotărând și schimburile de pază. Am mâncat aproape fără să scoatem o vorbă, pentru că pierderea atâtor camarazi ne îndurera pe toți nespus. Cu toții aveam lacrimi în ochi.

La sfârșitul mesei, am ales calea pe care trebuia s-o urmăm: spre miazăzi, trecând printre Lemnos și Skyros și apoi printre Eubeea și Andros, ca să ajungem la capul Malea.

— O să călătorim și noaptea, le-am spus, nu vreau să mai avem parte de ceea ce s-a întâmplat astăzi. Fiecare cărmaci o să se asigure că vasul cu jar de la pupă este alimentat în permanență. Vreau să-mi pot număra corăbiile una câte una, la fiecare oră din noapte.

Apoi am urcat toți la bord ca să ne culcăm, lăsând pe mal doar santinelele. Ne-am odihnit în liniște. Pe la miezul nopții, vântul a început să scadă în intensitate, dar marea a rămas la fel de agitată.

Mă gândeam la tot felul de lucruri. Nu îndrăzneam să sper.

Oare zeița putea să mă mai ajute? Sau eram în mâinile lui Poseidon?

El era stăpân peste fiecare picătură de apă, peste toate creaturile, algele, golfuluțele și abisurile. L-am rugat din suflet să aibă îndurare și să ne lase să ne revedem patria și familiile după atâția ani de absență. În zori am desfăcut frânghiile care ne legau de uscat și am ridicat ancorele. Am strigat în vânt numele camarazilor căzuți, de trei ori pe al fiecăruia, iar când ultimul ecou s-a stins în depărtare nu m-am mai putut abține: în timp ce corăbiile se îndepărtau de țarm, m-am urcat pe locul cel mai înalt de la pupa și, urlând din răspuțeri ca să acopăr șuieratul vântului, am scos vechiul strigăt al regilor Itacăi: „Spre Itaca, băieți! Spre casă!“

Mi-au răspuns toți, repetând strigătul și bătând cu vâslele în punte. Astfel începea cu adevărat călătoria de întoarcere. Dacă zeii și vântul aveau să ne fie prielnici, urma să acostăm în portul cel mare de acasă la al cincilea asfințit.

La revărsatul zorilor, am zărit în stânga noastră piscurile de pe insula Lemnos pe care, uneori, în zilele foarte limpezi, le puteam vedea de pe povârnișurile muntelui Ida atunci când mergeam cu pădurarii să tăiem copaci. Pe cer norii treceau repede, dar nu se adunau, iar cei mai pricepuți dintre marinarii mei spuneau că este un semn bun și că timpul o să se facă frumos.

Să navigăm pe timp de noapte în largul mării era o alegere riscantă, dar dorința de a ne întoarce cât mai grabnic era atât de puternică în sufletul nostru încât nu s-a opus nimeni. Toate cele șase corăbii ale mele mă urmau pe o linie oblică, astfel încât fiecare putea fi văzută de ceilalți în orice moment al călătoriei. Pe la jumătatea zilei următoare, ne-a apărut în față, în depărtare, insula Skyros, insula lui Pyrrhus. Am lăsat-o în urmă la dreapta noastră, n-am încercat să debarcăm: locul acela îmi amintea de lucruri triste. Mă întrebam pe unde putea fi luptătorul acela însetat de sânge, care nu-i cruța nici pe copii, nici pe bătrâni, și cum l-a primit Peleus în Ftia, țara mirmidonilor, când a ajuns acolo, însoțit de o faimă atât de îngrozitoare. Timp îndelungat m-am întors ca să văd insula dispărând în valuri, până când marea a devenit purpurie, iar aerul, umed și rece.

În cele din urmă, luna a ieșit albă dintre nori și a lăsat pe întinderea mării o dâră lungă de argint. Îmi închipuiam ce făceau

celelalte flote care plecaseră înaintea noastră. Sute de corăbii ale atridului Menelaus, ale lui Nestor, „cavalerul din Gerena“, ale lui Diomedes, seniorul din Argos. Unde se afla în momentul acela Elena? La ce se gândea? La cine se gândea?

În spatele meu, Sinon dormea în interiorul unui colac de frânghii, de parcă avea un șarpe încolăcit în jurul lui. Fără el, așa mic fiind, un mincinos abil, o victimă prefăcută, un fals de-zertor, capcana noastră n-ar fi avut succes.

Am reușit să adorm abia când steaua Orion aproape atingea suprafața mării. Eurylochus m-a înlocuit la cârmă. În depărta-re, spre Asia, cerul începea să se albească. Am dormit la umbra pânzei până când soarele a ajuns sus pe cer. Mă gândeam la cei căzuți și nu puteam găsi o explicație pentru faptul că ne risca-serăm viața în schimbul unei prăzi care, desigur, nu era bogată și a câtorva burdufuri cu vin. Bătălia a fost scurtă, cu o mică populație de păstori și de vânători, dar putea să ne fie fatală nouă, tuturor celor care am ținut piept, în sute de bătălii, sub armuri de bronz, celor mai puternici războinici veniți din toată Asia. Aș fi vrut să fiu mai senin și să alung din minte gândurile triste, dar nu mă lăsau amintirea camarazilor pierduți și lăsați neîngropați, vântul prea puternic pe care nu-l puteam controla sau potoli și apropierea de un anumit loc, ultimul obstacol care mai exista între mine și insula mea, soția și fiul meu și părinții mei.

La dreapta noastră se deschidea un mic golf și am hotărât să mai coborâm o dată pe țarm înainte de a trece prin strâmtoarea dintre Eubeea și insula Andros. Oamenii se luptaseră cu vântul și cu valurile toată noaptea și toată ziua. Trebuia să le dau ră-gaz să se odihnească. Eu am acostat primul, apoi, în urma mea, toate celelalte corăbii, una câte una.

Ne aflam din nou pe pământul Ahaiei după zece ani.

Între timp, oamenii prinseseră pește. Au adunat lemne uscate aduse de valuri pe plajă, au aprins un foc mare și au fript peștele pe jar. Mirosul era îmbietor și m-am așezat lângă ceilalți pe nisipul uscat, luând parte la ospățul acela atât de sărăcăcios, dar binevenit. Cine a mai avut vin l-a împărțit cu toți și tuturor li s-a încălzit sufletul.

Niciodată mâncarea nu mi s-a părut atât de bună. Mă gândeam la zilele în care ne aflam sub zidurile Ilionului și ceilalți

regi își băteau joc de noi, cei veniți de pe insule, poreclindu-ne „mâncători de pește“. Trecuseră puține zile de atunci, dar mi se păreau luni întregi, căci amintirea încleștării furibunde din jurul smochinului sălbatic îmi pălea în minte ca un vis urât la ivirea zorilor. În acest timp, ziua se sfârșea încetul cu încetul, dar vântul continua să sufle la fel de tare, iar pe creasta valurilor spuma era din ce în ce mai groasă.

Când foamea ne-a fost măcar în parte potolită, cineva a început să cânte. Era clipa amintirilor; imagini îndepărtate și uitate de ani întregi ne reveneau în minte, încercând să-și facă loc la fel ca valurile care se prelingeau pe nisipul plajei. În ființa mea revenea la viață un om pe care-l uitasem în atâția ani de urlete și de sânge, cu sentimentele, așteptările și speranțele lui. În același timp, știam prea bine că peregrinările noastre încă nu se încheiaseră, că drumul nostru către casă cerea multă îndrăzneală, era plin de greutate și de pericole.

Capul Malea!

— Hai să dormim acum, am spus, mâine avem parte de o zi grea.

M-am întins la adăpostul unui bolovan, m-am acoperit cu mantia și am încercat să mă odihnesc. Alături aveam sabia de la Ilion, care îmi amintea că trecutul nu moare niciodată și poate reveni, lovind în orice moment.

Toată noaptea, șuieratul vântului care trecea printre tufișurile de pe mal și coroanele mai înalte ale copacilor m-a ținut într-o stare de veghe întreruptă de momente rare de somn. De mai multe ori m-am răsucit de pe o parte pe alta, căutând să dorm profund măcar o oră. În cele din urmă, înainte ca zorile să lumineze pământul și marea, am avut parte de puțină odihnă, trupul înțepenit mi s-a destins și chiar am avut un vis. Se făcea că mă aflu singur pe o plajă pustie. Domnea o tăcere totală în locul acela, nu se putea auzi nici măcar vuietul valurilor sau țipetele stridente ale pescărușilor. La un moment dat, am auzit un lătrat și imediat după aceea am văzut un câine care alerga în întâmpinarea mea. A sărit pe mine scheunând bucuros, m-a întâmpinat cu o bucurie nemărginită.

— Argos, Argos, tu ești! am strigat emoționat la culme.

Și am început să-l mângâi; sufletul îmi era plin de duioșie văzând sentimentele pe care mi le arăta crdinciosul meu prieten. Apoi m-am trezit.

Oamenii găsiseră mure în tufișuri, căpșuni coapte, semințe de pin și fistic, dar, mai ales, o cantitate uriașă de bulbi enormi de asfodel, pe care îi frigeau pe jar. Am mâncat toți pentru că știam că alungă senzația de foame.

Pentru că venise momentul să ridicăm ancora, am urcat pe corăbii și ne-am îndreptat spre miazăzi. Eu am pornit primul spre largul mării. Mi-am strecurat corabia prin strâmtoarea dintre Eubeea și Andros. Iuțea curentului și forța vântului crescuseră mult, iar în strâmtoare se simțeau și mai puternic. Le-am dat oamenilor ordin să coboare puțin pânza și să treacă la vâsle pentru a stăpâni nava. Soarele era sus pe cer când am ieșit din nou în largul mării. Mi-am numărat corăbiile pe care le vedeam înaintând în linie oblică, așa cum își numără văcarul juncanele când le duce la grajd după o zi de pășunat. Erau toate, iar acest lucru mi-a adus alinare. Am ordonat să fie ridicată din nou pânza și am văzut că manevrele mele erau repetate aidoma de celelalte corăbii. La asfințit am văzut la dreapta Capul Sunion, dar nu ne puteam apropia de țărm ca să facem un popas din cauza stâncilor de pe plajă. Cine putea ști dacă Menesteu ajunsese la Atena, dacă se dusese cu un sacrificiu la sanctuarul lui Poseidon pentru a-i mulțumi, dacă ne observa trecând pe marea înspumată?

Ne-am continuat drumul către miazăzi în timp ce, în dreapta noastră, soarele cobora spre crestele munților și vântul devenea tot mai puternic. Eu, Eurylochus, Perimedes și cârmaciul Antiphus am sărit să facem niște manevre; căutam să ținem sub control viteza și direcția corăbiilor noastre, să calculăm cât timp mai avem până la îndrăzneța trecere prin strâmtoare. Era oare mai bine dacă încercam să acostăm înainte de lăsarea întunericii și să plecăm abia a doua zi de dimineață, sau era de preferat să ne grăbim, înaintând chiar și pe întuneric, pentru a ajunge la capul Malea și a-l ocoli, lăsând în urmă periculosul obstacol? Ultima soluție mi s-a părut cea mai bună. Urma să navigăm pe timp de noapte cu vasul cu jăratie aprins, fiind atenți la stele și la direcția vântului ca să nu ne rătăcim, ținând pânza